

Výberové konania do regulačných orgánov

TLAČOVÁ SPRÁVA / APRÍL 2022

Zamestnávateľské združenia, obchodné a priemyselné komory a podnikateľské asociácie hlásiace sa k Iniciatíve za právny štát (**Rule of Law iniciatíva**) vnímajú s veľkým znepokojením postupnú rezignáciu vlády SR na prísne a transparentné výberové konania do kontrolných a regulačných orgánov, ktoré sú pre kvalitu podnikateľského prostredia a vymožitelnosť práva nevyhnutné.

Iniciatíva za právny štát vo svojom strategickom dokumente z roku 2019 pod názvom Konkurencieschopné Slovensko: Desatoro pre férové a predvídateľné podnikanie zaradila medzi priority boja proti korupcii potrebu budovania a upevňovania nezávislých regulačných inštitúcií. Keďže sa podieľajú nielen na nastavení spravodlivého legislatívneho rámca, ale aj na výkone dohľadu, majú nezastupiteľné miesto pri ochrane férovej hospodárskej súťaže. Obzvlášť významný je tento aspekt pre tie sektory ekonomiky, ktoré podliehajú zvýšenej regulačnej záťaži – energetika, finančný sektor, telekomunikácie, či sektor zdravotnícky. Dôveryhodnosť takýchto inštitúcií sa odvíja od schopnosti nestranného rozhodovania na základe faktov a dát, zamedzenia konfliktu záujmov, ale aj spôsobu výberu vrcholných predstaviteľov týchto inštitúcií, ktorý často podlieha vplyvu politických strán, či záujmových skupín.

Iniciatíva za právny štát preto navrhla „zavedenie povinných verejných vypočutí kandidátov na vedúce funkcie týchto úradov, či zapojenie čo najširšieho spektra relevantných inštitúcií do výberového procesu.“

Veľmi pozitívne sme preto vnímali, že aj samotné Programové vyhlásenie vlády SR (PVV) deklarovalo ambíciu budovať nezávislé a silné kontrolné inštitúcie, pričom sa v ňom uvádza, že „jedným zo základných predpokladov v boji proti korupcii sú silné, odborne pripravené a nezávislé kontrolné inštitúcie, ktoré dokážu odhaliť podvody a systémové chyby.“ Rovnako s nadšením potom podnikatelia a ich združenia vnímali snahu vlády SR naplniť túto ambíciu pri mnohých dôležitých výberových konaniach: Úrad pre reguláciu sieťových odvetví, Úrad pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb, či Rada Úradu pre verejné obstarávanie.

V posledných mesiacoch však badáme, že snaha o dlhodobé a konzistentné napĺňanie tejto ambície sa postupne vytráca, pretože niekoľko nedávnych výberových konaní vzbudilo značné pochybnosti o ich kvalite a transparentnosti. Čím ďalej, tým viac sa preto znižuje počet kandidátov, ktorí o tieto nesmierne dôležité funkcie prejavujú záujem a tým v konečnom dôsledku aj kvalita víťazov týchto výberových konaní.

Príkladom zo súčasnosti je napríklad neobsadená pozícia riaditeľa Úradu pre ochranu osobných údajov, alebo výberové konanie na predsedu Protimonopolného úradu (PMÚ), ktoré je vzhľadom na význam tejto inštitúcie pre podnikateľské prostredie jedným z najdôležitejších. Zároveň ide o úrad, ktorý kvôli svojej vysokoodbornej a špecializovanej agende nie je pod dostatočnou verejnou kontrolou. O to dôležitejšie je, aby štát nastavil pravidlá garantujúce nezávislosť a odbornú

úroveň vedenia úradu. Podnikateľské subjekty a ich združenia vnímajú s veľkým znepokojením jednak to, že nový predseda PMÚ doteraz nebol vymenovaný, ale najmä fakt, že práve voľby predsedu tejto inštitúcie neprebiehajú tak transparentne a s takou vážnosťou, akú si zaslúžia a akú očakávali vzhľadom na vyjadrenia členov vlády SR a deklarácie uvedené v PVV.

Žiadame vládu SR, aby pri výbere predsedu PMÚ zabezpečila takú kvalitu výberového procesu, ktorý bude reflektovať jej vlastné záväzky voči výberovým procesom do regulačných orgánov a inštitúcií a význam, ktorý PMÚ reprezentuje pre podnikateľské prostredie, zvlášť pre investorov v prísne regulovaných odvetviach. Kandidáti na túto pozíciu musia nevyhnutne spĺňať nielen prísne odborné ale aj osobnostné kritériá a preto očakávame, že do výberového procesu budú zapojené relevantné inštitúcie tak, ako tomu bolo v minulosti.

Požadujeme, aby výberové konanie na predsedu PMÚ spĺňalo predovšetkým nasledovné kritériá, ktoré majú za cieľ zabezpečiť čo najširšiu účasť kandidátov nielen z prostredia verejného sektora, ale aj zo súkromnej sféry:

- Otvorenosť a transparentnosť výberového konania, to znamená jeho vyhlásenie v dostatočnom časovom predstihu a spôsobom, ktorý zabezpečí vedomosť všetkých relevantných kandidátov o výberovom konaní
- Verejné vypočutie kandidátov s online streamovaním a možnosťou kladenia otázok prítomnými aj online účastníkmi vypočutia
- Výberová komisia za účasti nielen predstaviteľov vlády, ale aj predstaviteľov mimovládnych organizácií (najmä protikorupčných) a odborníkov na hospodársku súťaž zo súkromnej alebo akademickej sféry
- Transparentné kritériá hodnotenia kvality kandidátov.

KONTAKT:

ZUZANA CISÁROVÁ, Policy Manager
zuzana.cisarova@amcham.sk
+421 948 458 460